

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben hához hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Iparosainkról és iparosainkhoz.

II.

(B.) „Alapos tanulmány, — becsületesen, szolidul végzett munka, — kintartás és takarékoság” — ezek képezik minden egyének, bármely társadalmi osztályhoz tartozzék is, — az életben való boldogulása módját.

E feltételek még inkább kötik iparosainkat, kiknek legnagyobb része egyéni képességével, személyi tehetségével kell, hogy megszerezze a hitelt, a bizalmat, — ezeket a nagy tőkét, melyek derék iparosnak gazdag kamatokat hoznak.

A mi viszonyainkat nem lehet az amerikaiakhoz mérni. — Ott egyik nap teherhordó, másnap könyvkötő, azután czukrász, majd cipész, könyvárus, lapszerkesztő, trafikáns lehet az illető s bevégezheti pályáját — ha van tehetsége és képessége — mint ügyvéd, senator, tábornok.

Nálunk a csizmadia megmarad — legalább czimleg — csizmadianak, még ha jószágot szerez is; fiából lehetnek aztán a társadalom terén különböző derék emberek, nagy urak, — de a ki megindul valamely pályán, többnyire azon marad s ha követi czikkünk kezdetén jelzett elveket, bizonyára halad is. Nem is szólalunk fel ez ellen; ámbár van elég eset arra, hogy a gazdag iparúzó a legjobb nevelést és kiképzést adna gyermekeinek, — a „doktor juris vagy philosophiae” oklevél megszerzése mellett köteles lett a fia az üzletet is alaposan megtanulni, hogy azt, mint vagyoni — függetlenségének alapját, jövedelmező aranybányáját tovább is virágzó állapotban tartassa s vezethesse tovább is.

Nekünk egy képzett, erős, tekintélyes iparos és kereskedelmi osztályra van szükségünk, mely versenyezzen a külföldivel minden tekintetben. Legyen szakképzett s legyen annyi műveltsége, mennyit minden jóra való magyar kereskedőtől és iparostól meg kell követelnünk, ha a magyar kereskedelmet teljesen s ipart ki akarjuk emelni slendtiánságából, elnyomott helyzetéből; ha azt akarjuk,

hogy versenyképes legyen külföldön s egyedül uralja a tért belföldön; ha azt akarjuk, hogy hazánk gazdag nyers anyagai gazdagon kamatozó termékeké váljanak s e célra a külföld olcsó tőkés is, a hitelviszonyok biztosítása folytán, rendelkezésre álljanak.

„Segítsen az állam, támogasson a társadalom minket”, — mondják chórusban iparosaink.

Nó hát az állam ellen nem is lehet annyi panasz, mint régebben; — államférfiaink buzgalma, törekvése napról-napra igyekezik tért szerezni a haladásnak s a társadalom is megteszi a maga kötelességét, — elég legyen itt csak az E. M. K. E. szép eredményű fáradozásaira hivatkozni. Hogy ezen fáradozást a megyénkbeli iparosok nem karolták fel eléggé, — az elég sajnós, de nagy részben az ők hibájuk.

Mind az állam, mind a társadalom azonban tovább akarják vinni működésüket, fáradozásukat, de nem csekély aggodalommal azt veszik észre, hogy iparosaink nevezetes része csakis a mindennapi gondokkal foglalja el magát, csak a személyt látjuk előtérbe lépni, — a kereskedelmi s az iparos „osztály” létezését, annak az alakulni ohajtott „kereskedelmi és iparos testületnek” életjelét csak akkor látjuk, a mikor — bált, avagy majális rendez a nagy közönség mulattatására.

Hát mi azt akarjuk mindazokkal, a kiknek szíven fekszik a magyar iparosság érdeke s főleg jövője, hogy a mig a vidám kedvű fiatal-ság bált is, meg majális is rendez, — a komolyabbja, idősebbje hányja-vesse meg az iparosság sorsát, helyzetét s biztosítsa: jövőjét.

De hogyan lehet a jövőt biztosítani? hogyan lehet az iparos osztály szellemét fejleszteni? hogyan lehet a küzdésre erőssé tenni, mely nélkül nincs élet sehol?

Megmondjuk: ott, a hol az egyesnek ereje elenyészőleg gyöngye, — ott százaknak együttes ereje hatalmas lehet! A törvényhozás, mely okult az élet tapasztalatain, megadta reá az alkalmat, pedig hatalmas szavak, erős érvek emelkedtek

ellene, — meghozta az 1884: XVII-ik törvény-cikket, az új ipartörvényt, kimondotta, hogy az iparosok ipartestületet alakíthatnak, melynek célja: „az iparosok között a rendet és az egyetértést fenntartani; az iparhatóság-nak az iparosok közt fenntartandó rendre irányuló működését támogatni, — az iparosok érdekeit előmozdítani s őket haladásra serkenteni”. (126. §)

Valjon ki tarthatja fenn legjobban alkotmányos államban a rendet, az egyetértést? bizonyára mi magunk! — Ki biztosíthatja leginkább a fejlődést, a haladást, ha erre segély nyújtatik? — mi magunk, kik ismerjük bajainkat, tudjuk akadályainkat.

Es az iparosság, melynek száz meg száz tagja van e városban, kik között nem egy van — hála Istennek — ki képes volna mind azt elvégezni s mind azt előmozdítani, a mit érdekében megtenni ohajtunk, — ne ragadná meg az alkalmat, hogy egy, Magyarország hasonló testületei között számottevő ipartestületté alakuljon?

Ha a lehetőséget kutatjuk, — be fogjuk látni, hogy nincs nehézség, melyet könnyű szerrel meg nem oldhatnánk.

Gondolkozzunk csak!

(Vége következik.)

Az erdélyi gazdasági egyesület irodalmi szakosztályának tervezete.

Az erdélyi gazdasági egyesület ez évi rendes közgyűlése indítványunkra hozott egyhangú határozatával megbizta az igazgató választmányt, hogy „kebelében a gazdasági szakismeretek terjesztésére irodalmi szakosztályt alakítson s utasítsa ezt, hogy lehetőleg mielőbb könyvkiadó vállalatot létesítsen oly olvasmányok kiadására, melyek a kis gazdák, a szakiskolát nem végzett kis birtokosok és gazdasági tiszttek, a néptanítók stb. igényeinek megfelelnek.”

Szakosztályunk kerete már megalakult és legelső dolgunk ime az, hogy a munkatervbe felvett könyvkiadó-vállalatra hívjuk fel mindazoknak figyelmét, kik gazdátár-

TÁRCZA.

G. L.-hoz.

Az a merengő dal, az a zengő ének,
Fájó zokogása szívem szerelmének
Most felelendül újra. —
És a mig ajkamról ismét a dal árad,
Ugy éget egy titkos, elsorvasztó bánat
Lelkemre borulva.

Szeretni... szenvedni!... Hát itten ér véget
Egy ragyogó ábránd, — egy fiatal élet
Tündöklő nagy álma,
Melyet elzokog a csalogány dalolva,
S megsirat a hatyu, mikor haldokolva
Szemeit lezárja?!

Én szenvedek érted, édes bálványképem!
És e sebet hordom, tőröm olyan régen
S gyógyulást nem várok;
Mert a gondolatban, hogy érted szenvedek,
Hogy te vagy az, kiért szegény szívem beteg,
Mégnyugvást találok!...

Mióta először megjelentél nekem
Merengő álmaim rózsaszín ködében:
Vágya van szívemnek!...
Lelkem föltalálta, a miért sovárgott,
S átholyogva egy szép ábrándos világot
Te rajtad pihen meg.

Én aranyos álom, én édes szerelmem!
— Mit tehetek róla? — hozzád tapadt lelmem
És nem tud megválni!
Ha te azt eldobod, ha te azt elveted,
Hol fogok én akkor e széles föld felett
Örömet találni?!

Hát a boldogságot hasztalan kerestem?
Hát én azt a vágyat el kell, hogy temessem
Keresni sohajjal?...
Hát a vándor úde ecepre nem találva
Néma sivatagban menjen a halálba
Örök szomju ajkkal?!

Mikor lelmem titkon a jövőbe téved —
Drága üdvösségem, ugy féltetek téged! —
Sorsod megkönyvezem...
Félek, hogy a sok szó, csábos beszéd mellett
Ragyogó himporát elvesziti lelked,
Én édes Mindenem!...

Az a merengő dal, az a zengő ének,
Fájó zokogása szívem szerelmének
Most felelendül újra...
És a mig ajkamról ismét a dal árad,
Ugy éget egy titkos, elsorvasztó bánat
Lelkemre borulva...

Oh, ha ki van mondva reám az ítélet:
Soh' se legyek boldog, ne legyek te véled,
Én gyönyörűségem:
Hogy én ugy szeretlek...pedve, gyötörve,
Kiolthatatlanul... egyre... mindörökké:
Boocsásd azt meg nekem!

Szabó Jenő.

A nagyenyedi református templom

belsőjének átalakítása 1794. s az ezt követő években

és a templom története az átalakítás befejeztéig
(Folytatás.)

Alig férhet kétség hozzá, hogy a leégett és faldult templom kiépítésének költségeihez a főiskola már akkor is járult valamivel.

Ezt, mint később látni fogjuk, rendszeren megszokta tenni mindannyiszor, valahányszor annak szükségessége forgott fenn, hogy a templomon jelentékenyebb mérvű javítások vélessenek véghez. Nem is történhetett az másképpen. Enyeden csak egy kálvinista nagy birtokos és pátrónus volt azon korban is s ez a gyönyörű vagyon felett rendelkező Bethlen-főiskola.

A pátronanussal járó kötelesség elől nem térhetett volna ki, még ha akarta volna is tenni, de nem is akarta. Nem térhetett ki ez elől a most említett októl eltökélte, márcsak azért sem, mert a főiskolának a várbeli nagy templom volt temploma 1663. kezdve mindig. — Idejárt ünnepnap isteni tiszteletra a főiskolai ifjuság nagyhirű tanári karával élén, az átköltözökös utántól folytonosan, a mint ide jár most is.

A kötelesség mellett tehát még érdeke is azt hozta és hozza magával, hogy ezen templom jókarban léte és disze érdekében az egyházzal egyetértőleg tegye meg mind azt, mit tőle e tekintetben méltányosan meg lehet várni. — Az enyedi kálvinista eklklésia a statusban már mindjárt kezdetben elfoglalt s mai napig meg is tartott kiváló állásához mértén vagyonos egyház sohasem volt. Sőt vagyonyi nyomorúságokkal volt kénytelen küzdeni mindig.

sainknak, hazánk drága földjét verejtékkel öntözö földmivelő gazdáinknak sorsát szívükön viselik.

A közgyűlésnek a könyvkiadó vállalatra vonatkozó határozatát az országban nagyon sokan örömmel fogadták. Ez a körülmény gyors munkára ösztönöz, a meglevő akadályok megvívására bátorit, biztat, hogy jó sikert reméljünk és meggyőzött, hogy sokan vannak, kik mint mi, aggódva látják, miként hanyatlak az ország legtöbb vidékén a kisbirtokosok a földmivelő gazdák jóléte. Látják, hogy az az osztály, mely hazáját őseitől örökölt érzellemmel forrón szereti s érette mindent áldoz, a helyett, hogy számban és erőben gyorsodnék, a megritkulás veszélyének van kitéve és a megélhetésért küzd.

A küzdelem erős s bizony-bizony nagy a száma azoknak, kik elesnek. És az a legszomorítóbb, — hogy az elesettek legkisebb, része olyan, mely „maga volt sorának kovácsa.“ A legtöbb azért bukik, mert elmaradt; nem kísérte figyelemmel a haladó kor gyorsan nagyra nőtt igényeit s most már nem tud azoknak embere lenni. A ki manap is csak úgy gondolkodik, mint a hogy „apánk gondolkodtak“, az előbb-utóbb, de okvetlenül tönkremegy. Hiába a gőzerővel dolgozó kirántják az alul a gyékényt, a ki esendesen szundikál akkor, a mikor mindenki életben sürgőldöve igyekszik jó helyet kapni a piacon.

Ha valaki példát kíván, hát nézzon széjjel az iparvilág piaczaiban. Mindenütt gyorsan lüktető életet fog találni; a nagy iparos a kicsinytel és mind a kettő ismét egymás között versenyezve igyekszik a közönség igényeit, a gyorsan változó divat szeszélyeitől sem riadva vissza, kielégíteni; lázas hűvel igyekszik a tudomány vívmányait, a kutatások eredményét felhasználni, alkalmazni, hogy minél olcsóbban produkálhasson; új eszközöket és gépeket vásárol, hogy gyorsan dolgozhassék.

A hol az iparosok igen sokáig aludtak, sebesültek és halottak borítják a küzdőtér. A verseny halottai és sebesültejei. Nemde az iparosok oktatásának ügyét azért szervezik országsszerte, hogy a haladó korral együtt való haladásra képesítsék, a versenytéren győzelemre juttassák azokat, kik gyámoltás nélkül nem tudnák helyüket a megváltozott viszony között megtartani? Ha iparosaink élni akarnak haladniok — az az tanulniok kell. A tudás az adott körülmények követeléseivel számolni tudó szakismeret, a siker első és elmaradhatlan feltétele.

(Vége következik.)

A műkedvelő társulat körestélye.

— 1887. július hó 31. —

Motto: „Wer nicht liebt Wein, Weib und Gesang,
Der bleibt ein Narr sein Leben lang.“
Dr. Luther.

Ezt a — nagy igazságot tartalmazó — mondást még boldogult nagyapámtól tanultam! A szegény öreg, — Isten nyugasztalja, — a nagy reformátorral, együtt lelkes imádója volt mind három fentebb említett individuumnak; a dalnak, bornak és szép leánynak. En magam is szívesen iritek poharat hon- szabadság-, testvériség-, s több eféle elkoptatott, s el nem koptatott magasztos eszmékért; a szép szemeknek is önzelen bámulója voltam teljes életemben; a zenéért pedig rajongok legalább is annyira, mint az öreg Brassai bácsi, ki Bécsbe, Berlinbe „felrandul“ egy-egy híres énekes meghallgatására. (Az ősz tudós tudvalevőleg a mult körestélyünket is a legnagyobb áhitattal végig hallgatta.)

Vagyonügyi nyomorúságait fokozta több rendbeli pusztulása. Valahányszor Enyed romlást szenvedett, mindannyiszor igen természetesen az egyházat is sulyos vagyonügyi romlás érte. Ezek pedig annyira gyakran és fájdalom oly rövid időközökkel következtek egymás után, hogy romlásait egyik pusztulástól a másikig helyreépülni alig volt ideje.

Az 1848- és 1849-ik éveket megelőző hosszas békés időket az egyház vagyonügyi rendezése tekintetében is elég jól felhasználta annyira, hogy ha az 1849-ik évi izzonyu romlás nem következik be, aligha szorult volna arra, hogy a n y a g i támogatásért bárkinek ajtaján kopogtasson.

Ehez járult és járul ma is a testvér luth. egyházzal való vagyonügyi közösségi viszony.

Idők folytán a két egyház külön válása bekövetkezésén, a lutheránusok külön egyházzá alakultak, maguk számára külön templomot rendeztek be, külön papot, énekevezért hoztak. Ez az elkülönzés, az együtt sem nagy egyházi vagyon megosztását vonta igen természetesen maga után.

A legelején csak egy pap által hosszan élvezett kantonális földeknek $\frac{1}{2}$ -át, valamint a dézmanyeged $\frac{1}{4}$ -ét is oda kellett adni a luth. papnak s a lelkészfértésben ennek folytán keletkezett hiányt az egyház pénztára kellett, hogy pótolja. Majd még egy második lelkészi állomást kellett berendezni, mi a közpénztár újabb megterhelését vonta maga után. A rendes kiadás tehát idők folytán mind emelkedett a nélkül, hogy az egyházi vagyon ennek megfelelő mérvben növekedett volna.

Ilyen viszonyok között igen természetes, hogy az egyház a Bethlen-főiskola anyagi támogatására, főleg ha

Csoda-e tehát ha én — kibe ennyi műszeret szorult, — lázas izgatottsággal siettem a műkedvelők újabb estélyére, tudva, hogy ott szerény 3 piczuláért látó és halló érzelmeimet bőséges élvezetekben fogom fűrészhetni. Nem is csalódtam!

Az ember alig képzelni, milyen leleményes ember ennek a műkedvelőtársulatnak az elnöke! Egy héttel ez előtt előállanak egy olyan műsorral, mely „valóságos“ igazi koncertnek is megjárta volna; s már azt hittük, hogy mára csak vékonyabban jut, de bizony — itt ugy lát-szik — vége-hossza nincs a „hallványosságok“-nak.

A műsor „Saffo“ ezimen egy hatásos Trióval vette kezdetét, fuvalán, hegedűn és zongorán előadva a már előnyösen ismert szereplők által. Talán nem családunk, ha jelen darabot sokkal háládatosabbnak tartjuk a multkor előadott „Serenade“-nál; kedves változatos dallamaiban, hatásos és sok helyt igen érdekes dallamfűzéseiben mind végig gyönyörködtünk. Itt Barabás Angyalka kisasszonynak is nagyobb alkalma volt előadási ügyességét bemutatni, mint amabban.

A kis Papp Lenke zongorajátékáról is elismeréssel kell megemlékeznünk. Vinczéné urhölgy büszke lehet szorgalmas kis tanítványára, ki nyilvánosság előtt is bátran mutatja be előmenetelét. A nővérével, Papp Cécci kisasszonnyal hegedűn és zongorán közösen előadott „La favorita“ szintén egyik sikerült száma volt a programnak.

Hegedű-játékost a gyengébb nemből ritkán van alkalmunk hallani, s így tehát újság ingerével is birt, e mellett azonban dicsérettel emeljük ki P. C. k. a. biztos és szabatos játékát s kívánjuk, hogy tanulmányait az eddigi szorgalommal és szép sikerrel folytassa tovább.

Barabás Angyalka k. a. énekszámával ismét remekelt. Egy kedves kis „Erdei dalt“ adott elő Gounodtól, — de milyen érzéssel, milyen eleganciával! . . . Mesterileg kitartott pianis simóival oly édesen olvadt le az a lágyc dalocská ajkáról, mint a legfinomabb esorgott méz. Zajosan megtapsolták. Ujrára pedig két szép réginépdalt énekelt olyan magyaros zamattal, hogy hajlandók voltunk őt egy „kis Blahánénak“ nézni. — A komoly elemet Szabó Jenő szavazata képezte, ki Arany János „Katalin“ cz. költeményéből egy részletet adott elő szintén nagy tetszés között. Sz. urnak ép oly szerencsésen választott mintaképe E. Kovács Gyula, mint Emmanuel I. k. a. -nak, Krismanitsné urhölgy. Hangja s egész megjelenése a komolyabb válfaj művelésére utalják, s e téren még szép eredményeket mutathat fel.

A függőnyt hatodszor huzzák fel, s mi vártuk — „a tavasz érkezését.“ Kedves, rokonszenves kép! Rózsa, ibolya, tulipán, nefejeits és még sok szebbnél-szebb virág mind kedves leánykákban s menyecskekékből, élőkön a tavasz tündére: Barabás Angyalka!

A zongora bevezető accordjai után felhangzik a kar: „Aludjatok, álmodjatok, Sötét van és hideg! Kicsiny virágok, boldogok, Ti azt nem érzitek.“

De érkezik a tavasz tündére, s varázs-szavára új élet támad; a fű kizöldül, a virágok megnyitják illatos kelyheiket, minden kis virág egy egy dalban üdvözli az ébresztő tavaszt; végül az egész természet jó kedve gyönyörű harmoniába, egy hő imába olvad össze, dicsérvé, áldva azt,

„aki téli fagy közepett
ébreszté fel a mezőt!“

arra rendkívüli kiadások terhe sulyosult, mindig rá volt utalva, a segélyt rendkívüli viszonyok között mindannyiszor kérte is s rendszeren meg is nyerte. Ismételjük alig férhet kétség hozzá, hogy a főiskola felköltözése idejében kiépítésre váró nagy templom helyrehozásának költségeihez járulást, az egyház akkori előjárósága a főiskola előjáróságától kérte volt s meg is nyerte, dacára azon körülménynek, hogy a templom még mindig közös volt a lutheránusokkal. Erről szóló okmányaink azonban azon korból nincsenek.

A főiskola átköltözésével nemcsak az értelmi, hanem a vagyoni tulsuly is csakhamar a kálvinistáké lett Enyeden.

Ezek száma itt folyton emelkedett, ellenben a lutheránusoké ennek megfelelő arányban fogyott.

Előnyösen folyt be a kálvinisták erősülésére az a körülmény is, hogy az erdélyi ref. status provincialis, vagy generalis sidonusait 1623 után is gyakran tartotta Enyeden. Így például generalis sidonus tartatott Enyeden 1633-ban, mely árról nevezetes, hogy a nagyhirű G e l e i K a t o n a I s t v á n ezen zsinaton választatott püspökké.

Továbbá 1664-ben, 1668-ban. Ez utóbbi szintén püspök-választó zsinat volt, mert K o v á s z n a i P é t e r ezen zsinaton lett püspök.

Zsinat tartatott még Enyeden 1674-ben. Az 1682-ik, 1682-ben évben tartott enyedi zsinat azon furcsa határozatról nevezetes, mely szerint kimondatott, hogy a Bethlen-főiskola Enyedről vitessék vissza Fehérvárra.

(Folytatás következik.)

Mind a szolisták, mind a karok olyan derekasan működtek s általában az egész előadás olyan összevágó és szabatos volt, hogy e számot méltán nevezhetjük az estély legsikerültebb pontjának.

Előadás után most is, mint rendszeren tőncz következt — v o l n a : de a rendezőség effelejtkezett gondoskodni a zenészekről. Hát ez már nagy figyelmetlenség volt, mert az ilyen estélyeknek a művészi oldal mellett egyik fő vonzereje épen a táncz; s a rendezőségnek ezt nem igen vagyunk hajlandók megbocsájtani; abban soha sem szabad bizni, hogy hátha nem lesz tánczoló kedv.

Az mindig meg lesz, meg volt most is, s a fiatal-ság nem is tágitott, s előbb zongorászó mellett, később pedig a nagy éljenzéssel fogadott négy árva cigány gyenge taktusaira járták éjfélig.

Referens.

Úti naplóból.

— I. Fiume, — Velence felé. —

Nem szépilek,
És áradozni sem fogok;
Egyszerűen
Leírom, hogy miként volt a dolog.

Tudvalevőleg nem a magunk emberségéből tettük meg a nagy utat. Az országos közép-tanodai tanáregyesület ez évi közgyűlését Fiumében szándékozott megtartani (már a tavaly is úgy állt a dolog, de a cholera meghiusítá a tervet); hogy minél többen, minél könnyebben oda juthassanak, kéjutazást eszközölt ki a vasuti igazgatóságoknál. A kéjutazás pedig azt teszi, hogy 50 söt 70 % árleengedésben részesül a jámbor utazó; de másfelől azt is teszi, hogy megsűtik, megfőzik, összenyomják, vagyis a kinpadnak a modern kor szellemében kigondolt kinjával árasztják el. Mi ártatlanok csak az elsőre gondoltunk az árleengedésre és rohantunk, hogy minél előbb átengedjük magunkat a kéjutazás kinjainak.

Nekem épen kétszeres volt a kinom. Ugy jártam, mint Szász Domokos, a mostani püspök, ki Párisba egyszerre három darab asszonnyal indult meg. Midőn barátjai esodálkozásukat fejezték ki, azt felelé: „Hja! egy gyöngye pillanatomban megígértem; most vinnem kell őket.“ Én nem is három, hanem Pesttől kezdve 4, mond négy asszonnyal fogtam az utazáshoz, szerencsétlen fejem. No de! mikor legnagyobb a veszély, ép akkor jön meg az eszély. Mentő gondolat villant meg agyamban. Magam körül több nőtelen vagy olyan okos férfit látok, kik otthon hagyták az asszonyt, de kik most felém irigy szemekkel tekintgetnek. Hirtelen felalálom magam és szétosztom köztök asszonyaimat. Volt nagy öröm, hálással mosolyogtak reám a férfiak. Csak meg ne bánták legyen. — No de kezdjem elől!

Az én tervem szerint indultunk el Enyedről; éjjel 2 órakor, Arad felé. Már az indulás alkalmával kitűnt, hogy könnyebb kilencez balhát, mint kilencez embert együtt tartani. Némelyek órával előbb már kűnn voltak az állomáson; mások az utolsó pillanatban érkeztek ki. Némelyek aggódtak a késedelmezőkön; mások boszankodtak, hogy miért keltek oly hamar ki az ágyból. Végre még is mind a kilencez enyedi együtt volt és pedig a vonaton és pedig a vonatnak III. osztályában.

Sokan különönsnek tartották és tartják máig is azt, hogy kilencez olyan előkelő utas, mint mi voltunk, hogyan nem restelte a legutolsó osztályba ülni és hogyan nem restelem most én nyilvánosan az újságba kitenni. Biz én nem szégyenlem, sőt épen erős szándékom mindenkinek tudtára adni, hogy soha olyan kényelmesen és kellemesen nem utaztunk, mint Enyedtől Pestig a III. osztályban. Nyáron nagy melegben mindenkinek ajánlani merem. Utunk többi részét, igen tisztelt olvasó közönség, már a II. osztályon tettük meg ugyan, de világért sem azzal a kényelemmel; az irtózatosan áthévelt párnák légköréből, a két ablakos ketrecből sóvárgon gondoltunk a hat ablakos, tágas, szellős fapadokra.

Tövisen piroslott reánk vörvörösén a hajnal, mialatt az éjszakai esőtől még egyet-egyet cseppent az eszterha és az állomás épületét dusan befutó vadszőlő levele Fehérvártól kezdve melegíté folyvást kocsinakat a nyári nap Hunyad, majd Arad megye kies vidékén át s az Alföldön akart minket elevenen megsűtni, de a láthatáron fel-fel-tűnő záporfelhő mérséklé haragját, melyen a nap ó nagy-méltóságának is le kellett menni az élet e hju szinpadjáról Pest megye apró halmai közt. Szürkületben értünk a pesti impozáns indóház villanyfényvel világított csarnokába, honnan némi küzdelem hordárral, kocsisal való vesződések és boszankodások után az Orient-szállodába hajtattunk. A nap már lement, a csillagok is feljöttek, de a hatalmas nap álmában is érezteté földöntuli erejét: nem volt enyhülés sehol, sem az utcán, hol óriási hangyabolyként hamzsogett le s fel a tömeg, sem a III-ik emelet szobáiban, sem az udvaron, hol egy-két árva fa küzdött az enyészettel. Mindenütt száraz, tikkasztó hőség, mindenütt kiolthatatlan szomjúság; Pest mintha az égő pokol előcsarnokában feküdnék. Oda voltunk, le voltunk hangolódva, mint az őszi legyek.

Másnap reggel is ugyanaz a meleg üldözött. Elmondhatom, hogy sehol a tengerparton nem éreztem azt a tikkasztó fajtájú hőséget, mint Pesten. A levegő porral és füsttel van tele; az ég kéke szürkés sárgává

festve; a p...
verik vissza
induljunk H...
Délut...
házhöz. Ott
megben me...
felülni; ug...
üresen áll...
tünk a kül...
futó közö...
helyért ki...
fel és lema...
rakás kocsi...
sen. Hát e...
másikból n...
ki hasonló...
Pesten, egy...
egymásról...
pesti közp...
leugrom ü...
imént által...
majd alá, t...
nék beszél...
lunk a zsu...
inkhoz, ho...
egy kissé...
kívül szer...
mind egy...
gettek. fűt...
emberi tal...
kocsikból v...
egymással...
magunkat...
szelgetni, e...
s egy-két...
közönség...
szédületei...
sereg régi...
kelő tükre...
nyára van...
solitható...
hant a b...
son kiszál...
utja s kele...
között. A...
lenségbe; s...
tées színe

M e...
e m b e r...
széd. Irta...
philosophi...
alá rendez...
d i k k ö...
kapható W...
E r t...
m é s z e...
lélekbuvár...
nyilvánoss...
szét, — a...
A ne...
1880-ban...
ügyi iroda...
losophián...
megjelent...
A ta...
terjedő e...
szakaszai...
venti, kar...
E II...
lom ga...
goru lo...
k o z á s...
d i g é l...
l á s a, é...
s z e t i...
M i n...
érdeklőne...
szonnal ol

—...
csaladját...
György H...
ken este...
Károlinát...
életet 46...
azon nem...
láncolata...
végzet sza...
emléke le...
klopotivai...
Leopoldre...
és gyerme

yan derekasan
összevágó és
hatjuk az es-

töncz követ-
tejtkezett gon-
figyelmetlenség
oldal mellett
dezőségnek ezt
; abban soha
hánczó kedv.
is, s a fiatal-
mellett, később
zigány gyenge

Referens.

fogel:
tént volt a dolog.
ségéből tettük
tanáregyesü-
ott megtartani
olera meghiu-
l könnyebben
vasuti igazga-
hogy 50 söt
azó; de más-
összenyomják,
ben gigondolt
elsőre gondol-
minél előbb át-

Ugy jártam,
ki Párizsba
meg. Midőn
lé: „Hja! egy
vinnem kell
ezde 4. mond
szerencsétlen
ly, ép akkor
meg agyain-
de okos férfiut
de kik most
ten feltalalom
t. Volt nagy
Csak meg ne

nyedről; éjjel
mával kitűnt,
lencz embert
kűnn voltak
érkeztek ki-
ok boszankod-
gyból. Végre
és pedig a
au.

maig is azt,
ltunk, hogyan
hogyan nem
kíteni. Biz
kom minden-
nyelmesen és
Pestig a III.
kinek ajánlani
rasó közönség,
világot sem
lt párnak lég-
gondoltunk a

najnal, mialatt
az eszterha
elő levele Fe-
a nyári nap
s az Alhőldön
táron fel-fel-
nap ő nagy-
hiu szinpad-
ben értünk
tött csarno-
ocsissal való
at-szállodáb a
s feljötenek,
ontali erejét:
óriási han-
em a III-ik
két árva fa
caszto hőség,
tha az égő
le voltunk

üldözött. El-
nem éreztem
n. A levegő
kés sárgává

festve; a paloták, emeletes házak falai kétszeres erővel
verik vissza a perzselő napsugarakat. Alig vártam, hogy
induljunk Fiumé felé, talán az uton lesz egy kis légvonat.

Délután 4 órá felé kisése értünk ki az indó-
házhoz. Ott is eltölt 10 percz, míg egymást a nagy tö-
megben megkaptuk. Mindenki ugyanazon kocsiakba akart
felülni; úgy hogy némelyik tömve volt, a legtöbb pedig
üresen állott. Végre nem épen kényelmesen elhelyezked-
tünk a külön vonaton és kinézék ablakomon a le- s fel-
futó közönségre, ki podgyaszát, ki barátját kereste, ki
helyért kiabált a kalauzokra, attól félve, hogy nem fér
fel és lemarad, pedig a mint később megtudtuk, egész
rakás kocsi izdadt s mozdony mellett még mindig üre-
sen. Hát egyszer mit látok? Egyik ablakból öcsém, a
másikból néném, a harmadikból ifjúkori pajtásaim néznek
ki hasonló megvetéssel az ideges közönségre. Mi együtt
Pesten, együtt Fiumé felé, a nélkül, hogy tudtuk volna
egymásról! Mégis nagy város Pest; de még nagyobb a
pesti központi állomás. Még van egy cseppet hátra,
leugrom üdvözlöm rokonaimat, barátaimat s mint az
imént általam lenézett ideges közönség, ideges zavarban
majd alá, majd vissza szaladgálok, mindegyikkel szeret-
nek beszélni, egytűvő ülni. Rábészélem feleségemet, kiszál-
lunk a zsufolt kocsiból és átültünk legközelebbi rokona-
inkhoz, hol azonkívül kényelmesen is mozoghattunk. De
egy kissé röstellem, hogy elváltunk az enyediéktől, azon-
kívül szeretők volna, hogy szerete-szét ül rokonaink is
mind egytűvő kerüljenek. Azonban késő volt már; cse-
gettek, fűtyöltek, elindultunk. Hanem mindenben győz az
emberi találékonyosság. Az egész külön vonatcsupa Kossuth-
kocsikból volt összeállítva. Azokon keresztül lehet jární,
egymással is meglehetősen össze vannak hidalva. Fogtuk
magunkat és kalauzok módjára járkáltunk látogatóba, be-
szélgetni, enni, borozni a vonat egyik végétől a másikig
s egy-két óra megkezdte s már fél óra múlva az egész utazó
közönség mozgásban volt. Még a nőket is rávettük a kisése
szédületes, de nem veszélyes expedícióra. Sereg rokon
sereg régi jó ismerőssel repült az idő. Már a Balaton ké-
kelő tükre mellett rohanunk. A délutáni világítás hátrá-
nyára van a tónak, a reggeli világítással össze sem ha-
sonlítható. Bájosabb lett, mikor a nap már alásu-
hant a badacsonyi hegyek mögé, s az egyik állomá-
son kiszálva a lépcsőre ültünk. Még látszott a nap fényes
utja s keleten már mosolygott a hold sudar jegenyefék
között. A Balaton hosszában nyult el előttünk, a végtel-
enségbe; sima tükréről a nyugati meg a keleti ég ellen-
tétes színei egybeolvadva tükrözöttek vissza.

IRODALOM.

Megjelent: „Erkölcsi rajzok az
emberi természetről.” Egy sor egyházi be-
széd. Irta Mihályi Károly, nagyenyedi ref. lelkész, és a
philosophia tanára a nagyenyedi Bethlen-főiskolánál. Sajtó
alá rendezték és kiadták a néhaiak tanítványai. Más o-
dik kötet. Ára 1 frt, postán küldve 1 frt 10 kr., —
kapható Wokál János könyvkereskedésében Nagyenyeden.
Erkölcsi rajzok az emberi ter-
mészetről” czim alatt Mihályi Károly, a kitűnő
lélekbuvár, és hírneves egyházi szónok már 1865-ben a
nyilvánosság elé bocsátotta volt egyházi beszédei egy ré-
szét, — az első kötetet.

A nevezett éven innen Mihályi egész munkásságát
1880-ban bekövetkezett haláláig a tanügynek és a tan-
ügyi irodalomnak, a klasszika philológiának és moralphi-
losophiának szentelte, és így egy egyházi beszédeinek
megjelent első kötetét a második nem követhette.

A tanítványok által sajtó alá rendezett és tíz ivre
terjedő e második kötet, az év második felének különböző
szakaszaihoz és ünnepeihez alkalmazott (nyári, őszi, ad-
venti, karácsoni és új évi) 18 beszédet foglal magában.

E II-ik kötetben foglalt beszédek is főleg a tartalom
gazdasága, a gondolatoknak szigoru logikai renddel való tömör sora-
kozása, az erkölcsi igazságoknak mindig élénk s nem egyszer mesteri rajzoló-
lása, és az egészen végig ömlő bölcsészeti szellem által tűnnek ki.

Mindazok, kik az erkölcsi élet egyes kérdései iránt
érdeklődnek papok és világiak egyforma érdekléssel és ha-
szonnal olvashatják e beszédeket.

VEGYES HIREK.

— Gyászhir. Megyénknek egy kitűnő férfiát és
családját súlyos veszteség érte. Nagyklóptivai Pogány
György Hunyadvármegye főispánja folyó hó 5-én péntek-
en este 9^{1/2} órakor vesztette el szeretett nejét Réthy
Károlynát, kivel a sors oly változatos küzdelmeivel teljes
életet 46 éven keresztül, — csak egy nem változott meg:
azon nemes szívű szeretetnek és háziasszonytársnak
láncolata, melyet most a legkeserűbb, a változhatatlan
végzet szakított szét. A kitűnő jó nő, szerető jó anya
emléke legyen áldott. — Gyászjelentése következő: Nagy-
klóptivai Pogány György, Hunyadvármegye főispánja, a
Leopold-rend lovagja stb. gyászoló szívvvel tudatja maga
és gyermekei: János, cs. kir. nyug. főhadnagy; Károly,

országyűlési képviselő és neje: báró Pongrácz Matild; —
Ida — Bodor Jánosné; és unokája; Lengyel György; —
továbbá testvérei: idősebb Pogány Károly, nyugalm. kir.
táblai bíró; néhai Pogány Albert özvegye: Ponori Mária
és gyermekei; Köblös Miklós, főszolgabíró, neje sz. Rétsay
Ágnes és gyermekei; özv. Pogány Adámné; Lukács Ida; —
ugy Török Bertalan, Alsófehérmegye főjegyzője és neje
Brentsán Etelka; Csongrádi Gizella és Fodor Zoltán, vala-
mint a többi rokonság nevében, szeretett neje a gyöngéd
jó anya, nagyanya és rokon Nagyklóptivai Pogány Györgyné
R é t h y K á r o l i n á n a k élete 76-ik, boldog házassá-
gának 46-ik évében, hosszas szenvedés után 1887. augusztus
hó 5-én este 9^{1/2} órakor történt elhunytát. Lelke Istené,
szíve családjáé, szeretteié volt. Elettét az áldásos béke
csendes munkásságának folytonos láncolata képezte, mely
csak akkor ért véget, midőn halhatatlan lelke az Urhoz
tért vissza, ki őt adta minékünk. Halandó testi részei f. hó
8-án, hétfőn délután fél 4 órakor Nagyenyeden, a Szent-
király-utcai házában tartandó könyörgés után Marosszent-
királyt a családi sirbaltban fognak öröknegyalmra tételni.
Nagyenyed, 1887. augusztus hó 5-én. — Áldás emlékére!

— Az aratási és esélési eredményekről igen
elkedvetlenül tudósításokat kapunk. Ime néhány a töb-
bek közül: Nagyenyeden egy birtokosnak 3^{1/2} jó meg-
mivelt kat. holdon termett 19 közép nagyságú kalangyája.
Ugyancsak Nagyenyeden néhány gazda egy kalangya bu-
zából átlag 2 véka nagyon közepes minőségű szemet kap-
ott. Egy közeli községben egyik birtokos 200 véka
buza vetés után 700 véka nagyon gyenge minőségű szem-
et kapott. Az árpa néhol jobban fizetett, s így beszél-
tünk egy gazdával, ki a kiszántott buza helyébe vetett
40 véka árpa után ezer véka termést remél, mely a mel-
lett nagyon kitűnő minőségű is.

— Kellemetlen baleset. A gombási 3 Zeyk kis-
asszony a francia nevelőnő kíséretében, ma egy hete
könnyű lajtorjás szekeren a Marosra indult fürdeni. Vigan
nevetgélve haladtak a Marospartra vezető hegyi uton
lefelé, midőn a tanulatlan lovasgyerektől hajtott lovak
egy szembejövő lóól megijedtek s a szekeret megkapták.
A következő perczben, már a hegy alá érkezett a szekér
néhány ölnyre a meredek Marostól, hol a víz nagyon
mély. Ekkor erős csattanással a derékuszeg ketté tört, a
szekér derekat fogott, s a bennülőket messze kidobta a
száraz, kemény, kavicsos utra. A megijedt lovak szerenc-
sére irányt változtattak, s a két első kerékkel s az első
üléssel ülő francia kisasszonnyal a fürdőhelyhez vezető
utra tértek, itt néhány félre az első földöléstől a francia
kisasszonyt is földre dobta a szekér, mely a következő
perczben oly erővel ütődött egy utszéli fűzfához, hogy
azt gyökerestől kitéphesse, s maga is darabokra törött.
A bennülők mindegyike megsérült, legkisebb bajjal érte
be a lovasgyerek. Eliz kisasszony jobb szemén, Irma
kisasszony arczán, fején s bal karán szenvedett erősebb
zúzódásokat, s néhány óráig nem tudott tisztán eszmélni
a történetekre, a legkisebbik Ágnes kisasszony, ki két
nővére közt ült, a legkisebb bajjal menekült, mert ez
néhány arczhorzsolást kapott, s harmad napra már nem
törődve saját bajával, beállt nővérei mellé önkéntes beteg-
ápolónak. A francia kisasszony kisebb látható sérülések
daczára, némi agyrázódást szenvedett. Most már mind-
annyian szépen haladnak a jobbulás útján, s a rémület,
melyet az uri lakban kellettek, midőn sződelegve s el-
torzulva tértek oda vissza, honnan úde harmat arczczal
s vidám eszeveggel távoztak — most már kellemesebb
érzéseknek adott helyet. A részvét a baleset, s öröm a
szerencsés kimenetel felett, a legszeleesebb körökben ép
oly általános, a mily őszinte.

— A helybéli ref. theol. akadémián a papi
vizsgálatok, folyó évi szeptember hó 3-ik és következő
nápjain tartanak meg. Szász Domokos püspök elnökléte
alatt. Vizsgáló-biztosokul: Benkő János görgényi esperes
és közigazgató s Szász Gerő kolozsvári esperes és
egyházkerületi főjegyző, vannak kinevezve. Biztos remény-
vel nézünk a kedvező siker és általános megelégedés
elő.

— Katkow Mihály, híres orosz publicista, a czár-
nak meghitt tanácsadója, kinek s ennél fogva az orosz
közvélemény s politika irányára is hatalmas befolyása
volt, a napokban Péterváron meghalt. Hazánknak és nem-
zeti törekvéseinknek heves ellensége volt, szintén a német
világgal is elkeseredett harcban állott, ezért nem feltűnő
hogy a francziák nálunk szokatlan részvétet tanusitnak
az elhalt író halála felett.

— Értesítés. A nagyenyedi ev. ref. egyház kebli-
tanácsának folyó évi július 17-iki üléséből kelt intézkedés
folytán — Szilágyi Farkas ref. lelkész ur elnökléte alatt
július 31-én tartott értekezlet elhatározta, hogy az ev. ref.
templom belsejének kiigazítására és kifestésére szükséges
800 frt fedezési alapot változatos jellegű multságok ren-
dezése — által, illetve ezer jövedelméből fogja begyűjtetni.
A jelzett jótékony czélra első multság gyanánt folyó év
augusztus 14-én a „sétatérten” 50 kr. belépti díj mellett
nyári táncvizgalmat fog rendeztetni. Rendező bizottság:
elnök Papp Gyula. b. tagok: Bartha Zsigmond, Kiss Sándor,
Málnási Domokos, Benedek Gábor, Pongrácz Géza
és dr. Jeney Elek. Jól esik remélünk, hogy ugy ezen
multság, mint az ezutának városunk közönségénél

a czélhoz méltó pártfogásban fognak részesülni. Nagyenyed,
1887 augusztus 5-én. Az értekezlet megbízásából: dr. J e n e i
Ele k s. k. jegyző.

— Balázs Sándor humoros beszély- és vigjáték
író önmérgezés következtében meghalt. Írók s művészek
mély részvéttel álltak körül a diszes koszorúkkal borított
koporsóját. Komócsi József s Ábrányi Emil tartottak fe-
lette nagyhatású gyászbeszédet.

— Vonat elgázolás. Kutyfalván augusztus hó 2-án
éjjel Sütő Vasiliát a vasuti vonat elgázolta, elvágva mind
két lábszárát és összezuzva jobb keze fejét. Ilyen állapotba
7—8 órát még élt. Nevezett egyén a f. hó 1-én vette
2 heti fizetését Ludason és ott le részegedvén, részegen
indult haza felé a pálya testen a hol majdnem lakása előtt
ütötte el a vonat.

— A maros áldozatai. Sztojka Nikuláj Szentjokuti
elmebeteg őrzői elől elmenekülve a marosba ugrott s oda-
veszett. Tóbis Simon torozkói származásu. eszmadialeány
Nagyenyeden fürödni ment a marosra s hihetőleg uszní
nem tudván, a vízbe fult. Mindkettőnek hulláját megkapták
s eltemették.

— A marosszentbenedeki és magyariapádl
postahivatalokat, amint halljuk a postaigazgatóság beszü-
netni szándékszik, miután fenntartási költségeiknek eddig
egyharmad részét sem voltak képesek behozni. Megenged-
jük, hogy valami különös jövedelmet ezen hivataloktól egy-
előre várni nem lehet, de tekintve azt, hogy mindenki
meglehetősen kis központot képez vidékén, — azonkívül
még körjegyzőségi székhely, s végül mert meg szüntetésük
esetében a községek rossz postai közlekedés fenntartása
végett sok költségbe kerülő küldőnczöket lesznek kényte-
lenek tartani, — ohajtandó lenne a posták fenntartására, —
az állam különben is szép jövedelmet vesz be a postákból
némi részben tehat hozhat áldozatot is, — megmondolva
hogy a közlekedés évről-évre fejlődik.

— Genhard Henrik és Fekete Emilia gymnasztiika, akro-
batai, kötél-tánc, erőművészet stb. jó hírű társulata városunkban egy
heti itt időzése alatt, változatos s valóban érdekes játékkal mulattatá
a tömegesen megjelent publikumot. Működését esütörtökön fejezi be.

— A magyar kereskedő ifjak által Kolozsvárrt augusztus
14. 15-én. Báró Kemény Gábor ő nagyméltósága védnöksége, nag ys.
'Sigmond Dező orsz. képviselő tiszteletbeli elnöksége alatt tartandó
harmadik országos congressusnak programja. Első nap augusztus
13-án. 1. Este 6 órakor az erdélyi részek egyes vidékeiről jövők fo-
gadása és elszállásolása. 2. Este 9 órakor ismerkedési estély az Er-
zsébet-szálloda kerti helyiségében. Második nap augusztus 14-én. 3.
Reggel 7 órakor a Budapestről, Szabadkáról és Aradról indított külön
vonatokon érkező vendégek fogadása diszbevonulása a városháza elé,
Kolozsvár szab. kir. város polgármestere a venpégeket a város nevé-
ben üdvözi. Elszállásolás. 4. Reggel 9 órakor, reggelizés Nagy Gá-
bor helyiségében. 5. Dél előtt 10 órakor istentisztelet a főtéri nagy
templomban. 6. Dél előtt 11 órakor a Congressus megnyitása a város
virágó termében. a) Alkalmidál: előadja a kereskedő ifjusági daleylet
b) Megnyitó beszédek. c) Alakulás. d) A napirend letárgyalása. 7.
Délután 4 órakor diszbevé a polgári Lövöldé nagytermében. 8. Este
színházi diszbevéadás. 9. Este 10 órakor ismerkedési estély az Ujvilág,
Stadler és Erzsébet-szálloda kerti helyiségében. Harmadik nap augusztus
15-én. 10. Reggel 7 órakor reggelizés Nagy Gábor kerti helyi-
ségében. 11. Reggel 8 órakor megtekintése az erd. orsz. muzeumnak
és a muzeumi régiség tárnak, kereskedelmi akadémiának és nagyobb
tanintézeteknek, Mityás király szülőháznak és a város többi neve-
zetéseinek. 12. Regge 10 órakor a Congressus folytatása a napirend
fennmaradt pontjainak letárgyalásával. 13. Délután 1 órakor társas
obéd az Ujvilág kerti helyiségében. 14. Déntán négy órakor a nagy
népünnep programját külön küszöljük. 15. Este 8 órakor fényes
táncvizgalmat a Polgári Lövöldé összes helyiségeiben, kettős zenekar
mellett. Az utazás 50% árelengedés mellett le az jegyekért a végre
hajtató bizottsághoz — Kolozsvárra kell fordulni. Hasznájunk fel ke-
reskedőink s ifjainak ez alkalmat!

CSARNOK.

Feledni... lemondani...

(Rajz.)

Elekes Lászlótlól.
(Folytatás és vége.)

„Még egyszer szerettem volna önnel találkozni: El-
jött, itt van karjaim között, hívás nélkül. Szerettem volna
kisírni magam keble fölött. Elakartam mondani, hogy
csak egy bűnöm van, hogy nem tudok mást szeretni.
Azt hittem, hogy ön elfeledte a bohó ifjúkor lángoló
szerelmét. Es ebben is csalódtam. Bevallja, hogy mindig
szeretett. Es én? oh, én bölcsen figyelmeztetem, hogy
férje van, hogy azt szeresse és kis leányát. Mi lesz most?
nem tudom. De azt igen, hogy nekünk, ha szereti kis
leányát, találkozzunk többé nem szabad. A mi sorsunk
egymást feledni... lemondani... Elfogadja-e Irma?”
.El.

Tölgyesy Arthurné ő nagysága beburkolta magát
belépője hatyuprömes selymébe s lesuhogott férje karján
a léposó szőnyegsein. A kocsi ajtaja becsappant s elő-
kelő finomsággal rohogott ki a kapualj fakoczáin.
Gerő sokáig hallgatta a kocsi robusát, a patkók
csattogását, míg elveszett annak zaja a távolba.
A kód és pára telített levegőben szítálva hullottak
a fehér jegeczek, s betakarták a dermedező világot li-
liomnál fehérebb szemfedővel.

Dél felé járt már az idő, midőn Irma fölbredt.
Selymes pillái alól álmatagon nézte magát a földig érő
rokókó üvegsírbán. Bágyadt ábrándozással fenyegeti meg
a szép asszonyt ujjaival. Tehát visszautasítottak. Ezért
még jobban fogom szeretni. Feledni... lemondani
könnyű e azt kimondani, de ezerszer hazudtoltam
meg azóta...

— Asszonyom! — szolt Mariska, nem öltözik át?
 — Igaza van, Mariska. Hozza a ruhám. De előbb küldje be a kis Ilonkát.
 Mig Mariska elietett, Irma leszakítá fejéről a diszt s haja, mint selyempalást omlott öltözete fehér atlaszára. Kábítóan szép volt. Ha Gerő most látná! . . .
 Nesztelenül nyilt ki az ajtó, egy kicsi tündér lebent eléje s rohanta meg tárt karokkal.
 — Jaj, édes kis mama, de rég nem láttalak.
 Ilonka volt. Erőnek erejével levonta anyja fejét s csókolta azt, hiszen a mama ugy is az övé.
 Irma szenvedélyesen ölelte át kis leányát, szép szemei megteltek könnyel, s alig halhatóan suttagá:
 — Ezért a kis gyémántért, igazza van Gerőnek, meg kell tanulnom feledni . . . lemondani . . .

NYILTTÉR*)

Nyilatkozat.

T. Várady Manó és Dózsa Miksa uraknak.

Tény az, hogy Goldmann urat megsértettem, tény az, hogy az elégtételadást tőle megtagadtam, miután azonban az urak a Goldmann ur és köztem fenn forgó ügyet nyilvánosságra hozták, kijelentem, miszerint lovagias elégtételt azért nem adtam, mert Goldmann ur adósom és éppen ezen ügy tisztázása közben felmerült differenciák miatt kellett őt megsértsem, mire engem levélben is provokált, mivel nevezet ur kötelességének eleget tenni nem akar, sem pedig rágalmozimot megnevezni nem tudja. S így a közöttünk fennforgó pénzügyi viszonyból kifolyólag én, mint hitelező ő neki mint adósomnak, — mint ezt minden correct gondolkozású férjfi tudja — lovagias elégtételt jelenesenben nem tartozom adni.

Kolozsvárt, 1887. augusztus 2-án

Bodó Ferencz
 mérnök.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KAROLY
SZILÁGYI FARKAS **TÖRÖK BERTALAN**
 Kiadó-tulajdonos **WOKÁL JÁNOS**

HIRDETÉSEK.

Sz. 6916—1886
 tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság köz-
 hírré teszi, hogy

ROTH TERÉZIA végrehajthatóknak SCHMIDT SOHAIM junior végrehajtható elleni 37 frt 80 kr tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtható ügyében a balászfalvi kir. járásbíró területén a monori 178 sz. tjkben A+ 1. 23 rsz. alatti fekvők felerészére az árverést 422 frt 61 krban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1887. évi szeptember hó 3-ik napján d. e. 10 óraker

Monora községánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Venni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át, készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóságtól.

Nagyenyeden, 1887. január 16-án.

Szentpáli Károly,
 kir. aljárásbíró.

Sz. 6088—1886.
 tkvi.

Arverezési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság köz-
 hírré teszi, hogy

GRÓF MIKÓ IMRE hagyatéka végrehajtható 152 frt 20 kr tőke ennek 1881. évi június 29-től járó 6% kamata 5 frt 65 kr eddigi költség követelésének kielégítése végett végrehajtható szentesítő ispánlaci ZSUZS MIHAILLI elen ennek az ispánlaci 201 sz. tjkben A+ 1—4 r. szám alatti fekvőkből alperest illető épületek tulajdoni és térhasznosi jogára 737 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban Ispánlaca község előjárásági helyiségében

1887. évi augusztus 23-ik napján délelőtt 10 óraker

megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár %-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított óvadékképeseknek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni árverést kérő kivételével.

A vételár pedig vásárló az árverés jogerőre jutása után harmincz nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverés megállapított feltételei alólirt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Ispánlaci község előjáráságiánál megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagyenyeden, 1886. december 14-én.

Sz. 6428—1886.
 tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság köz-
 hírré teszi, hogy

A KIRÁLYI KINCSTÁR végrehajthatóknak FUNTINA JAKOB végrehajtható elleni 20 frt pénzbüntetési és járulékai iránti végrehajtható ügyében a balászfalvi kir. járásbíró területén a mihályfalvi 125. sz. tjkben A+ 3. rend 216/2., 217/2. hrszám alatti fekvőkre az árverést 341 frt 50 krban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1887. évi augusztus hó 31-ik napján délelőtt 10 óraker

Mihályfalva község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Venni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át végrehajtható kivételével, készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 70. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagyenyeden, 1887. évi június 14.

Szentpáli Károly,
 kir. aljárásbíró.

En, Csillag Anna

185 etm. hosszú órlási Loreley-hajammal, melyet az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a hajkihullást, elősegíti a hajnövést és erősíti a hajbőrt, uraknál elősegít egy teljes erős szakálnövést, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakálnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóvja a korai őszüléstől a legmagasabb korig. Egy köcsög ára 50 kr, 1 frt, 2 frt. Postával küldés naponként a pénz előleges beküldése, vagy postautánvétel mellett az egész világba.

CSILLAG és TÁRSA,
BUDAPEST,
 király-utca 26.

6—20

Andel J.-féle
 uj felfedezett
tengertuli por

pusztít poloskát, bolhát, svábót, molyt, oroszobogárt legyet, hangyát, pinczebogárt, madármolyt, egyáltalában mindennemű rovar, — majdnem természetfölötti gyorsasággal és biztossággal, — oly formán, hogy a létező rovaroktól még csak nyoma sem marad annak. Valódi minőségben és olcsó áron kapható:

Prága
Andel J.-féle gyógyszerkereskedésben
 „a fekete kutyához“ Huss-utca 13.

Nagy-Enyeden ifj. WINKLER JÁNOS ur vegyes-kereskedésben.

Az alkalmatlan és ártalmas
FOGKÓ

Dr. POPP J. G. cs. kir. udvari fogorvos hírneves

növény fogpor

használata által a legkönnyebb módon eltávolítottatik.
 E szer akként tisztítja a fogakat, hogy ennek mindennapi használata által nemcsak az anyira terhes fogkő távolítottatik el, hanem fehérségében, mint finomságában mindinkább gyarapodik.
 Egy iskátulya ára 63 kr o. é.

Harmincz éven át jónak bizonyult
ANATHERIN SZÁJVIZ

Dr. POPP J. G.-től cs. kir. udv. fogorvos
 — BÉCS, I. Bognergasse 2. —

Gyökerez gyógyszer mindennemű fejfájás ellen, — ugyszintén a szájúreg és a foghús mindennemű betegsége ellen. Jónak bizonyult öblögető viz az idült torokbajoknál és Dyphteritissnél, megkönnyíti a fogjövést a gyermekeknek és nélkülözhetetlen az ásványviz ivóknak. 1 nagy palack 1 frt 40 kr, 1 közép 1 frt, 1 kicsi 50 kr.

ANATHERIN FOGPASTAJA üvegszelencékben 1 frt 22 krral, jónak bizonyult fogtisztító szer.

ILLATOS FOGPASTAJA. Rövid használat után vakító fehér fogak, a fogak természetes és műfogak ápolására és a fogfájás megszüntetésére, darabja 35 kr.

FOG ÓLMA igen gyakorlati s a legbiztosabb szer a lyukas fogaknak önölmozósására. Ára dobozonként 1 frt

a dr. Popp orvosi növényzsappan

kitünő pipere-szer, a sömör kútag, a májfélt és szepő ellen, a tiszta üde arczbőr előmozdítása és fenntartására, az atka, porsenes, tisztátalan arczbőr, kellesek ellen, darabja 30 krajczár.

A hamisított Anatherin szájvíz — a vegyelemzés kimutatása szerint s az egészségre nézve ártalmas keverékekkel van készítve, miért is annak vételétől óvakodjunk.
 A t. cz. közönség kérétek, határozottan POPP cs. kir. udvari fogorvos-féle készítményeket kérti, s csak az olyakat fogadni el, melyek saját védjeggyemmel vannak ellátva.

Bécsben, Budapesten és Innsbruckban több hamisító és elárúsító újból érzékeny pénzbüntetésere ítéltetett.
 Kapható: Nagyenyeden Varró F. gyógy., Kovács J. gyógy., Marosújvárt Ersekújváry S. gyógy., Torozskón Veress St. gyógy., Tövisen Slafkovics H. gyógy., Verespatakon Moldován L. gyógy., Abrudbányán Remei Ig. gyógy., Gyéresen dr. Tomcsik J. gyógy., Felvinczen Kosa St. gyógy., Tordán Trszjanovics G. gyógy., Velits St. gyógy., Wolf és fia G. gyógy., Feketehalom Roimer A. gyógy., Balászfalván Schless K. gyógy., Zalathán Nagy K. gyógy., Radnót Seney K. gyógyezerszénél

3¹/₂ lőerejű
GŐZMOZGONYOK
 fa-, azén- és szalmatüzelésre
 s legszilárdabb szerkezetű, könnyen szállítható s új szerkezetű
GŐZCSÉPLŐGÉPEK
 szeges dobbal, kettős tisztító művel, árpataklyaszolóval és osztályozó hengerrel.
 Ár 3150 frt és azon felül.
 MUNKAKÉPESÉG
 10 óra alatt 3000—6000 kéve JÓTÁLLÁS.

MAGYAR GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK
GROSSMANN és RAUSCHENBACH-tól
 BUDAPESTEN.

4, 6, 8 lőerejű
GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK
 verőléces dobbal és vaskerettel,
 legújabb, legszilárdabb szerkezet;
EKÉK, VETŐGÉPEK,
ROSTÁK, MALMOK,
 MORZSOLÓK,
 SZECSKA- ÉS RÉPAVÁGÓK
 és mindennemű más
MEZŐGAZDASÁGI
GÉPEK.

Az 1885-iki
BUDAPESTI ÁLTALANOS
ORSZAGOS KIALLITÁSON
NAGY DISZOKLEVÉL. 13—13

GROSSMANN és RAUSCHENBACH
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA
 külső váci ut 7. BUDAPEST külső váci ut 7.

Budapestre felránduló vevők kizárólag és egyenesen gyárunkba (5 percnyire az osztr. államvasutttól) jönni kéretnek.

Wokál János könyvnyomdája Nagyenyeden, 1887.